

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Medens Folkeskolevæsenet her i Landet hidtil vel i det Hele har kunnet betragtes som tilfredsstillende, kan det dog med Føie befrygtes, at det ikke længere vil kunne holde Skridt med Udviklingen paa andre Omraader, medmindre der drages Omsorg for, at Almueskolerne gde et fylldigere Grundlag for Folkeoplysningen, end de hidtil have formaat. Denne Anskuelse er ogsaa ved forskjellige Leiligheder kommen til Orde i Rigsdagen; og ligesom dette Anliggende længe har været Gjenstand for Ministeriets Overveielse, saaledes blev det efter den Anledning, som en i forrige Rigsdagssession i Folkethinget foretagen Forespørgsel dertil gav, fra Ministeriets Side fremstillet, i hvilke Retninger Bestræbelsen i saa Henseende efter dets Opfattelse fornemmelig maatte gaa. Ministeriet har derefter taget Sagen under fornyet Overveielse, og derom forhandlet med forskjellige af de Myndigheder, hvem Omsorgen for Skolevæsenet er betroet, og har ligeledes benyttet de Bidrag til den foreliggende Opgaves Løsning, som siden ere fremkomne paa anden Maade, navnlig ved Sagens Drostelse i forskjellige offentlige Møder af Lærere og Andre. Som Resultat af den Prøvelse, Ministeriet saaledes har kunnet undergive Sagen, forelægges nu nærværende Lovforslag.

Det kan neppe være Tvivl underkastet, at den Foranstaltning paa Skolevæsenets Omraade, hvortil der mest trænges, og som paa fylldigste Maade vil bidrage til dets Fremme, er en Forøgelse af Skoletiden for de Børn, der erholde deres Undervisning i Almueskolerne. Den skolepligtige Alder — med hvilken disse Børns Skoletid i saagodt som alle Tilfælde falder sammen — indtræder efter de nu gjældende Regler ved Udgangen af det Skolehalvaar (30te April eller 31te October), hvori Barnet har opnaaet 7 Aars Alderen, og opholder for de allerfleste Børn ved deres Konfirmation. Da denne for mange Børns Bedkommende foretages, førend de have fyldt 14 Aar, og da derhos adskillige Børn i Henshold

til Bestemmelsen i Lov 2den Mai 1855 § 3 udskrives af Skolerne i 13 Aars Alderen, samt da den saakaldte Udskrivning „til Konfirmation“, det er ved Begyndelsen af det Skolehalvaar, hvori Børnene nyde Konfirmationsforberedelse, endnu kan finde Sted efter Anordningen 29de Juli 1814 f. R. § 32 og f. L. § 25, kan ethvert Barns Skoletid i Gjennemsnit ikke regnes at være længere end 6½ Aar. Da endvidere den reglementerede Arbejdstid i Landsbyfskolerne — afseet fra de Skoler, hvis Lærere maa dele deres Virksomhed mellem flere Skoler — er 246 Dage aarlig og i Kjøbstadskolerne ordentligvis noget mindre paa Grund af, at der i samme ikke undervises Lørdag, Eftermiddag, og da ikkun Halvdelen af Undervisningstiden kommer det enkelte Barn til gode, idet Skolerne ere delte i 2 Klasser, som undervises hver for sig, bliver den hele Skoletid for Børn i Almueskolerne i Gjennemsnit omtrent 800 Dage, naar der afses fra de for mange Børns Bedkommende betydelige Forsømmelser. Foruden Utilstrækkeligheden i og for sig af en saa indskrænket Skoletid ere tvende andre Mangler ved den nuværende Ordning fremtrædende, nemlig at Børnene forlade Skolen paa det Alderstrin, da de Flestes Modtagelighed for Belæring først ret er begyndt at være tilstede, og at Undervisningen og Skolens Paavirkning i det Hele ikke kan erholde den rette Betydning, naar Børnene kun søge Skolen hver anden Dag eller den halve Dag.

Erkjendes det, at en Udvidelse af Skoletiden for Almueskolerens Børn er nødvendig for Skolens FormaaIs Skyld, maa der dog paa den anden Side drages tilbørlig Omsorg for, dels at Udvidelsen tilveiebringes uden altfor længe at holde Ungdommen tilbage fra den særlige Uddannelse til borgerlige Livsstillinger og uden altfor meget at forøge den Indskrænkning af Forældres og Forsørgeres Afgang, til at drage Nytte af Børnenes Arbejdsraft, som disses Skolegang medfører, dels at Kommunerne uden altfor stort Tryk kunne bære de af